





«Պիզիմ մէքթէպիմիդէ կէլինճէ, տիյէ-պիւրիդ քի, Ագարեան Արիստիկ վէ Պետրոս էֆէնտիլէրին վէֆաթըլլա, պու միւքէլլէֆ մէքթէպ տախի ֆէվթ իթտի, էօլտիւ. չէօյլէ քի օ խայրխայր պաշ-լարընը գապըլարտան գալտըրըպ պագսա-լար, օթուդ սէնէ իտարէ իտիպ սէվտիք-լէրի մէքթէպի թանդեամեաճագ տըրլար, վէ շու հալիմիդէ անլէրին տէ աղլահա-ճագլարը պի իշթիպահ տըր:

«Իմտի, պու իլմ ու մէտէնիլէթան պի պէնրէ գալմըլ մէքթէպ ու մէմէքթէթիմի-զի սէլամլամագ՝ մահդա պու էօլիւ հալի-միդտէն պիզի ուեանտըրմագ իշին տիւր. պու չալկըլարըն անլէնի՝ թէրագգըլա մէյ-տան օգուճագ տըր. թէրագգըլ՝ իթթի-ֆագ իլէ օլուր, աղրաղը չախսիլէի պէր թարաֆ իթմէքլէ օլուր. թէրագգըլ՝ թէ-րագգըլ:

«Յրանսըզ մէքթէպիլին պու մէլամընը մէմէքթէթիմիդ վէ մէքթէպիմիդ նամընա մա թէնէքթիւր գապուլ իտիպ, նիտա ի-տէլիմ:

«Յաշաւըն Յրանսըզ մէքթէպի. (Ալ-գըլար):

«Եաշաւըն թէրագգըլը խաթմ օլան բուհպան կիրուհի. (Ալգըլար):

«Եաշաւըն տէվլէթը Ալիյէի Օսմանիլէ՝ քի, մահլլի վէ էնէպի մէքթէպիլէրինէ միւսսատէ վէ սուհուլէթ վէրէքէք թարի-զը թէրագգըլաթմ պիզի սէվէ իտիսօր:» (Ալգըլար):

Վագըթ ազլամ օլուպ, չօճագլարը բահթ իթթիմիք էլլէմ իտի, միւսաֆիր օտաւը, էնմէք օտաւը վէ հաթմագ օտաւը կէօսթէրիլիպ, չօճագլար պիր աղ բահթ իտէնէք պիրէր սանտալեա պուլարըլար:

Բէր Անտիլ Գէսա, միւսաֆիր օտա-սընտա, պիր տալլէթնամէ իլէ կէլին էր-մէնի աղալարըն վէ մուալլիմէրինի գա-պուլ իթտի, Համբարձեմ կիւնիւ, էօյլէ-տէն սօնրա, էնիլի աղըլմըլ օլան մաուուա դուրպիլիտէ պիր մէքթէպիլի քիւշատը զիյ-նէթի ինքա օլընսաճագ իտի, Յրանսըզ բուհ-պան վէ մէքթէպ իշինիլին, մայէթլէրիլի տալլէթ օլուսմար, թէտապիրի նէգաքէթ-տէն օլուպ, Բէր Ա. Պէսա տալլէթի աղ միւստէթ իշին գապուլ իթտի, պիր մօրսօ հագ իթթիլէր:

Հ. Կիւրեղ, միւսաֆիր սալըլմարըլը հալան, միւսաֆիրէր օտաւընը պէքէմէք-տէ իտի, պիր տէ հէր քէսին էնմէք օ-տաւընտա սօֆրա պաշընտա պուլընտըլը-նը հիսս իթթիմ. Բէնիմի միւսաֆիր սալ-տըրմաղա վագըթ հօգ իտի, Տալլէթի պէքէմէք ֆագլա իտի:

Սընագ չօրպա իլիտի, գատէնլէր՝ էր-մէնի-գալթ օլը միլլէթիլին վէ մէքթէպի-նիլ չէրէֆիլէ թէմէնիլեթը, Յրանսըզ մէքթէպիլին վէ բահիլլէրիլին իլիս վէ մայէթլէրիլին թէնէքթիւրաթ թընիլէնտաղ օլուսլար:

Իքի բուհանի իլիտիլին էնկտիլէրէ օ-լան հիւրմէթի ֆէվգէլատէ իտի. Բէր Ա. Պէսա՝ Գիւր, Գիւրդըր Մ. Վ. Ալըդեանըն կէօսթէրիլի միւսաֆիրէրվէրիլի պիր հիսսը սամիլի իլէ ալգըլտաղ: Բէր Գիւր, Մ. Վարդապետ Յրանսըզ բէր վէ ֆրէրլէրիլին վէ իտիպէնիլ հուղուրլարըլա լա միլլէթիլին վէ մէքթէպիլին չէրէֆիլէ օ-լուպ, իթթիլիսար իթթիլիլի պիւնաղլէ ալ-գըլտաղ:

Պատէթ թաւա, նէու. (Յետընթրեաց հանգիստ քնոյ):

Պիլէթիլլէրիլին տըրընտը, օ կէնէնիլ թէլ ոտպահ օլմարընտա իտի. Համբար-ձու. կէօրմէք, պիր գալ տէֆա տահա ֆանֆարը տինէմէքտէ իտի, Լաքիլ տին-լէմէք իճապը հալտէն իտի:

(Տէվամի)

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ Գ. Լուսինեանի Յրան-սահայ միժ բաղըրթին ՅՈՐԳ. պրալը, Արթըլ զործը աւտարեւո. մօտ ըլլալուն՝ հաւաքողներ պէտք է փութան պակաս պրակները լրացնելու:

## ՍԷՅԵԱՆԱԹԻՍԱԹԵՐԷԼԵՐԻ

(4784 Ն. տուն տէվամ)

Օ կէնէ Ջոմառ մանասթըրնտա Կ-Բաթրիք էֆ. նին չէրէֆիլէ ինքա իտիլէն էլլէնճէ, խաթըրլարտան չըգամեաճագ քուրէթտէ միւքէմէլ վէ մուլմանթան օլ-տու. Պիւթիւն վանք հէյնէթի, պէօլիւ-կիւ վէ քիւշիւկիւ, Կ-Բաթրիք էֆ. հագ-գընտա օլան հիսսիկաթը ուպուտիլէթեա-րանէ վէ իթթիւրմիլլէրիլին իպրաղ իթ-մէք իւղը, մէքթիւր էլլէնճէնիլ ինթիլլամ վէ բարաղըլը իշին միւլման օլան թէտա-պիր վէ թէրթիլլաթը իթթիլիսաղ իլլէմիշ-լէր իտի, Օ տէրէնէտէ քի, պու զիյնէթի գալլէմ իլէ, տիլ իլէ թարիֆ իթմէք գա-պիլ օլմաեղ, անճագ կէօղ իլէ կէօրմէք լազըմ իտի, Բուհպան մէքթէպի չալիւր-տանը, հալատա ուշուրմագ իշին պալօն-լար տախի հազըրլարըլար իտի, Միւսաթ-լէնիլմ չալիւրտան, մուլմաֆագըլէթլէ պիր թէվաթը լուպիկաթը ինքա իթթիլէր, Իպուլ լուպիկաթըն էսաթը՝ էրմէնի միլ-լէթիլին իթթիլիլին զապուլ իտիլինէ տախի թարիլի միլլիտէն միւսաթարէն օ-լուպ, րօլ ինքա իտէնլէր, պազըլարը բէք բարաղ օլարագ օ վապէթ իլպիլիլէրիլին իշինիլ իտիլէր, ձիւմէլի տէ քէնտի րօլ-լարընտա ալգըլտաղ:

Պիր գալ սէօղ տէ, պու միւնասիպէթ-լէ մանասթըր հագգընտա — Օն սէնէ էլ-վէ Ջոմառ վանքընը զիւնաթիլ իթմիշ ի-տիմ, պու տէֆա բէք չօղ թէպէտթիլլաթ կէօրթիւմ. Պիւնաթա պաղըն էնիլ գընըլար իլալէ օլուսմըլ, նորընծայարան՝ միւքէմ-մէլէն իմաթի իտիլիլ, քիլիլէնիլ քէմէր թէլիլ օլուսմըլ, վէ էիւքէք պիր սաաթ զուլէսի հաթըլմըլ տըր: Տէրտէսթը ինչա օլան պաղըն ամլէնաթըն խիթմընտա, Ջոմառ մանասթըրըն հաթըն պիր օլման իշինտէ քիւշիւք ֆագթըլ կիւշէլ պիր քէօյ չէքիլ ալաճագ տըր: Օն սէնէ զարթընտա տալիլին վէ խարիճէն պու գաթար տա-րը թէրագգըլաթ, միւլմանիլ մուհիմէի մէքթիւրէնիլ իտարէսի պաշընտա պուլու-նանլարըն հիւմէթ վէ զայրէթլէրիլի սայէ-սիլտէ, օրաւընը միւսաթագըլէն Միլլէթ-ճէ վէ Գիլիսէն ֆէվգէլատէ չէրէֆիլաթը վէ զըպթէպիլի օլաճաղընա իմաթիլէր վէր-մէքտէ տըր:

Բիւթպ. Կ-Բաթրիք էֆ., Ջոմառ վան-քընտա, էնտաթը միւլմէլէրէմէնիլին իգա-մէթ կիւսնը օլուսլ օլան վէ սէքթը նէֆէր Կաթըլիկոս մագպէրլէրիլին հալլի պու-լունան օ մուգաւտէն մահլլատէ տահա կիւնլէրճէ գալմագ արգուսիլտէ օլմարըլա պէրապէր, վագթը վէ վագթիլէսի պուսնա մանի օլուսլընտան, միւլարիլլէյիլմ Կա-թըլիկոսլարըն մագպէրլէրիլին զիւնաթլէ վէ վանք իտարէսիլին թէրթիլ իթթիլիլ էլլէնճէ վէ զիյնէթլէրէ հասր իթթիլիլ Ի-քի կիւնտէն սօնրա, վանքըն հէյնէթը ի-տարէսիլէ, հագգընտա կէօսթէրիլին ի-թիւրմաթը մախսուստէն տօլաղ պէնանը թէնէքթիւրլէ, իւլլէնիլէն հանի բէնչէն-պիլի կիւլիւ ձիւնիլէն էնտիք վէ չըլմէնտը-ֆէրլէ Պէյրուլմա ալտէթ իլլէտիլ, ձիւ-նիլտէն հարէքթիլիլ, մուլմասթըլթիլիլ միւլ կիլիլ բարաղ օլուսլ: Շըմէնտըլէր գու-մ-բանիսը թարաֆընտան Կ-Բաթրիք էֆ. նին վէ բէֆագաթընտա զաթլարըն իւ-քիւպիլ իշին ալընա վալօնլար թախիս իտիլիլ:

Մալիսին Ջիլիսի ճուլմա վէ իրթէսի կիւնիւ, Կ-Բաթրիք էֆ. Պէյրուլմա գալ-տը, Պու իլի կիւն զարթընտա միւսաֆիր-լէր էքսթը տէլլ իտի, ձուլմա իրթէսի կիւնիւ, էնիլ տուճար մուհիլլիլէն Ս. Գր. Լուսաւորիլ հօթընտը օլուսլընտան, միւ-լարիլլէն՝ Պէյրուլմա քիլիլիլտէ մուլմա-թան սուրէթլէն Ջոմառը Պատարաղ թագ-տիս իթթի, Բէք չօղ էնալի հալըր իտի, Պու միւնասիպէթլէ Կ-Բաթրիք էֆ. պիր քարոզ վէրթի:

Պէյրուլման մուֆարագաթըլմըլ, մու-վասթըլթիլիլ զէմանընտա մէրաթիմ իւղ-րէ վուգու պուլտու: Պէյրուլմա գոմանտա-նը, ձէպէլի Լիպիան միւլթասարթ վէքի-լի, Տէլէկաթիլին վէքիլի, էրմէնի մէր-խասաթը, Պէյրուլմա միւլթէլիլ ճէմաթ-լարը բուլտաղը բուհանիլէսի, բուհանի թարիլլաթլարըն միժաւորլարը, բէք չօղ բուհանի վէ ճիւստիլ վէվաթ, վաթորա գաթար միւլարիլլէյիլ թէնէր իթթիլէր: Միւսաթի ապըլլէր, Կ-Բաթրիք էֆ. նին տ-րապաթընըն էնիլլէնտէն վէ արգաթընտան կիլթմէքտէ իտիլէր: Իսկէլէնիլ հագընըն-տա իլի սըրա իւղէրիլտէ տուրմուշ օլան ապըլլէր, Կ-Բաթրիք էֆ. յէ, կէլիլիլ զէ-ման ինթիւրմաթը մախսուստէ իպրաղ իթ-տիլէր: Միւլարիլլէյիլ վէ հէյնէթը մուրալ-խասա իլէ իլի պէօյիլք մէմուր, հիւքիւ-մէթ թարաֆընտան թախիս օլուսնա սան-տալա վէ տիլէր զէվաթ, օ պիր սանտալ-լարա բաթիլ օլուսլար: Կէլիլիլիլտէ օլուսլը կիլիլ, կիտթըն տէ Օսմանը հարպ սէֆիլլէրիլտէն պորագանլար չա-լընտը վէ էֆորտը պահիլէ թարաֆընտան ինթիւրմաթ կէօսթէրիլիլ: Մէմաթըրի վա-թորընը պէօյիլք սալօնընտա իսմը վէտա ինքա իտիլիլ: Պէյրուլմա էրմէնի մէրաթա-սը՝ պիւլթիլին ճէմաթը նամաթա պիր միւ-լէսի վէտա նուլթը իրաթ իթթիլ, իքրամ-լար օլուսնտա: Կ-Բաթրիք էֆ. ալ, պիր զէտա նուլթը իրաթ իտէրէք, հագգընտա կէօսթէրիլին տաթըր հիւրմէթ վէ թէվէն-ճիւստէն տօլաղ պէնանը մէմուսիլլէթ վէ թէնէքթիւր իլլէտի: Թէնէթիլ կէլլէլիլ-հալլալ հալլալ չէքիլմէլէ պաշալտըլար: Յրանտա գոնսօլաթը, մէրաթաթանիլտէն վարօրա գաթար Կ-Բաթրիք էֆ. յիլ թէնէր իլլին գոնսօլաթիլին իլի գալմաթըն մէմուր իթմիշ օլուսլը կիլիլ, քէնտիլ տէ պիւղ-լաթ վաթորա կէլիլ, վէ Կ-Բաթրիք էֆ. յէ ինքսլ վէտալ իլլալ իլէ պէրապէր, միւ-լարիլլէյիլին Պէյրուլման իքմիլլէր վէ իս-թանպօլա հարէքթիլին պա թէլէկաթ իւղ-միր Յրանտա գոնսօլաթընա վէ Տէրիսա-տէթ Յրանտա սէֆարէթիլին պիլիլլէնէկի-նիլ պէնան իլլէտի: Կ-Բաթրիք էֆ. յիլ, միւ-մալիլլէյիլ գոնսօլաթը, քէնտիլ հագգընտա կէօսթէրիլիլին հէր սիւրիւ հարաքեաթը նիւլաղըլէքաթանիլտէն վէ հիսսիկաթը նէնէպէսիլտէն տօլաղ գաթ զաթ իլլալը թէնէքթիւր իլլէտի:

«Սէնէկալ» վաթորը, թամ էօյլէյիլին Պէյ-րուլման հօլա չըգաթը:

(Տէվամի)

## ԱԶԳԱՅԻՆ

Բաղար կիւնիւ Օրթոքէյոյտէ, Ս. Գր. Լուսաւորիլ հօթընտը միւնասիպէթիլլէ, Ալիլիլ միւլարիլլէյիլին իսկէն մախսուս-լան քիլիլտէմիլտէն ինքա իտիլէն մէրաթիլ իւհանիլ, մուլմանթան օլմըլ տըր: Միժ-ժողովըրդապետ իլէ Թաղ. իտիլլէր, մէ-րաթիլ մէքթիւրէնիլ հէր սուրէթլէ միւ-լէմէլ զըլմագ իլլին, տիլիլլէ մէսալ իթ-մէմիլլէր տըր: Գիլիլիլ կիւնլէնէ թէլիլիլ վէ թէֆըր իտիլլէր, Մէմաթըն Գարաթ գաթ հէյնէթի, թէլիլտէնիլ իլլին վաղը օլան տալլէթ ինապիլ իթմիշ, քէօյիլն միւլթէպէրան վէ էնալիլ, Պէյրուլմա վէ Պօ-ղաղ-իլիլ թարաֆընտան բէք չօղ միւ-լէպէրան վէ ֆաթիլլալար, հասըլը հէր սէնէտէն զիւնտէն էնալի, թա սապահտան քիլիլտէն կէլիլլէր տըր: Հագգընտ միւսա-նընտա, Անսոնեան թարիլլաթը Արքաշայ-րը Գիւր, Հ. Ռաթիլլէ Գիւրպ Միւսաթիւրան իլէ բէք չօղ միւլթէպիլլէնը ինապիլլին, Երեւիլ, վէ Վարապիլտ ժողովըրդազըն պաղը աղալարը, սաթի միւլթէպէր վէ մաարուլ զէվաթ պուլընմըլար տըր: Օլ-թաթէյ էրմէնի քիլիլտէն իտարէսի թարա-ֆընտան պիր գալ ինապիլլին իլէ պաղը ճիւ-մանի գաթլար վէ միլլէթաղալարըլմըլտան տահա սաթիլլէրիլ կէլիլլէր տըր:

Կ-Բաթրիք իլլէպ. Թիլլէպիլ էֆ.

հագընթէրիլ՝ Ար. Ար. Աւետիս Արք. Արիլարեան վէ Ստեփան Եպ. Իսրայէլ-եան վէ Յօսէփ Վ. Ճամփեանըն իլլէպա-գաթըլլա մուլմասթըլ իտիլ, իտիլլէրա-րանտա պիր աղ իսթիւրահաթտան սօն-րա, քիլիլտէ էլպիլտէլլէրիլ իսպիլլէն, պիր ալաղը բուհանիլ թէնէթիլ օլընմըլ, վէ միւ-լարիլլէյիլ, «Հրաշափառ» շարալիսըլլա քի-լիլտէյիլ կիլիլ, Ջոմառը Պատարաղ պաշ-լանմըլ տըր: Աւետարանը, Ար. Աւետիս Արք. Արիլարեան օգուսլը վէ պատէնու Կ-Բաթրիք էֆ. հագընթէրիլ ինքստէն պիր քարոզ սէօյլէնէրէք, էվլէլէր զէմանլա-րըն տինտարըլը իլէ զէմանէմիլտէքի տինտարըլը, վէ օ վագթըն գաթաղ մու-հապպէթիլլէ պու կիւնիլ գաթաղ մու-հապպէթիլլէ թէնէպիլ իթմիշ, վէ զէմանէ-միլտէ իլպու հիսսիկաթը տինիլ վէ համ-լէթեարանէնիլ մաթթիլլէսիլ էքսիլլէր օլուղընը պէնան իլէ, ճէմաթը, Ալիլ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիլ Հայրապետին վէ տի-կէր Հայրապետիլլէրիլին զէմանտաթի տինտարըլը վէ գաթաղ մուհապպէթիլն տալլէթ իլլէմիշ տըր: — Գարոգտան սօն-րա, Գուտտաթը չէրիլլէ տէվամ օլընմըլ վէ միւլթէթիլիլ գաթապետ վէ գաթիլլէրիլ ինքա իլլէտիլլէրիլ միւլթէպիլ իտիլլէր բու-հանիլ իլէ պիլիլ բուհանիլ իլլէթիլ մէլիլ-միշ տըր:

Պատէնու էրիլ ալաղը բուհանիլ թէնէթի-լլէն, մէքթէպ սալօնընա չըգըլմըլ, վէ օրաթա մէքթէպ չալիլտանը կէլիլէք, Կ-Բաթրիք էֆ. նին էլլին պուս իթմիլլէր տըր: Պու սըրաթա քիլիլտէ Միժ-ժողովը-րապետիլ Գիւր, Հ. Բարաթ Մ. Վ. Ջոմոյ-եան պէլիլ պիր նուլթ գրաթ իտէրէք, Կ-Բաթրիք էֆ. նին քիլիլտէյիլ զիւնաթթիլտէն տօլաղ Թաղ. իտիլլէր վէ քէօյիլն էնա-լիլ նալմընա պէնանը թէնէքթիւր իթմիշ, վէ պուստան 10-11 սէնէ մուգաթտէմ հէ-նուղ Կ-Բաթրիք օլմագտան էվլէլ պու քիլիլտէյիլ զիւնաթթիլ իթմիլ պիլ իտիլլէրապետը խաթըրա պրաթըլը տըր: Միւսաթիլլէյիլ, պու վէսիլ իլէ քիլիլտէյիլ վէ ալլէ խու-սուս մէքթէպիլ ինթիւրմընտան տար-պահալ, Կ-Բաթրիք էֆ. նին մուլթէնէթ-լէրիլին իսթիլլաթ իլլէմիշ տըր: Միւլարիլ-լէյիլ, հագգընտա կէօսթէրիլլէն տաթըր հիւրմէթ վէ թէվէնէնէն թէնէքթիւր ի-տէրէք, մէվալիլ պահա օլան ինթիւրմաթ հագգընտա ինապըն ինքա իտէնէկիլիլ վաթ, վէ անճագ քէնտիլտէնիլ տէ ճէմա-թըն մուլթէնէթիլլէն միւլթիլ մէքթըլըն իլլալ իտէրէք, ճէմաթըն քէնտիլտէն մուլթիլ օլմաթըն թէմէնիլ իթմիշ տըր: Պու սըրաթա հուղաղար իքրամլար օլըն-մըլ վէ պիր միւստէթիլ սօնրա հագգընտա տալլըլմըլար տըր:

Կ-Բաթրիք էֆ. հագընթէրիլ, էօյլէ թաաթընա Հիւրմիւղ Արտաշէս էֆ. նին խանէպիլ տալլէթ իտիլլէր օլուղընտան, Ջոմոյեան վէ Ճամփեան Վ. Երիլ իլլէպա-գաթըլլա օրաթա կիլիլմիշ, վէ Արիլարեան Արք. իլլէ Իսրայէլեան Եպ. տախի Տր. Ստե-փան էֆ. Միւսթեանըն խանէպիլտէ, վէ ինապիլլէրիլ պաղըլարը Անտոնեան թա-րիլաթը մանասթըրընտա վէ Ջարհ էֆ. Շիլմանեանը խանէպիլտէ էօյլէ թաաթը-նա տալլէթ օլընմըլ. Լար տըր:

Օ կիւնիւ Կ-Բաթրիք էֆ. հագընթէրիլ-իլ՝ Անտոնեանլարըն վանքընը տախի զի-ւնաթթիլ իթմիշ տըր:

\* Բաղար իրթէսի կիւնիւ, Կ-Բաթրիք թիլլէրան էֆ. հագընթէրիլ, իլլէպաթըն-տա Արիլարեան Աւետիս վէ Գիլլէնէան Լեւոն Արք. վար իլլէ Գիւր. Ճամփեան Յով-սէլի Վ. վէ ալիսաթիլալարտան Ջարհէ էֆ. Շիլմանեան, Գրիգոր էֆ. Ոսկեան, Յովհ. էֆ. իտիլլէրան վէ բաթ-րիլլաթը գաթը քէնտիլտէ Յովհաննէս թ. Մ. Վ. Կէսիկեան օլուղը հալտէ, էրմէնի բաթրիլլաթիլտէն կիտէրէք, բաթրիլլա Գուրաթ Սրբազանա ինապիլ զի-ւնաթթիլ իթմիլլէր տըր: Կ-Բաթրիք գա-րուտան վրդ-լէր վէ մէրաթիլլէն պաշընտան Գիլլաթեան վէ Տէրուհեան Արքապաղար իլլէ Վարդաթիլլէն աղալարընտան Տր. Սեղ-րոսեան, Տր. Թարգումեան, Արամ Հալա-եան, Տր. Տաղապարեան, Հայկ իտիլլա-







Սահիպի ինքիեազ զի  
 Լիւսիրը մեռուը դագերա  
 ՅՈՎԷ. ԹՕԼԱՅԵԱՆ